

Sygn. akt VI U 3088/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant – st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2014 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania: **M. D.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.**

z dnia 16 września 2013 r., znak: (...)

w sprawie: **M. D.**

przeciwko: **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych**

Oddziałowi w B.

o emeryturę

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu M. D. prawo do emerytury od dnia (...)

II nie stwierdza odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 września 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania ubezpieczonemu M. D. prawa do emerytury. Organ rentowy powołał się na przepisy art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 j.t.) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43.).

W uzasadnieniu wydanej decyzji organ rentowy wskazał, iż ubezpieczony nie spełnia wymogów określonych w w/w przepisach ponieważ do dnia 31.12.1998 r. nie udokumentował wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury. Ubezpieczony na okoliczność wykonywania pracy w warunkach szczególnych wniósł o przeprowadzenie dowodu z zeznań wskazanych przez niego świadków. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, iż w warunkach szczególnych był zatrudniony w okresach:

- od dnia 6 sierpnia 1970 r. do 21 listopada 1974 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Zakładzie Produkcyjnym (...) (wcześniej - (...) Zakłady (...) w Ś.),

- od dnia 27 listopada 1974 roku do 6 kwietnia 2010 r. w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ś..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując dotychczasowe stanowisko.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony M. D. (ur. (...)) w dniu 5 września 2013 roku złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Organ rentowy uznał za udokumentowany staż ubezpieczeniowy na dzień 1 stycznia 1999 roku w wymiarze 28 lat, 4 miesięcy i 27 dni, w tym 12 lat, 5 miesięcy i 8 dni pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

- okoliczności bezsporne

Sporną pozostawała okoliczność czy ubezpieczony przez okres, co najmniej 15 lat był zatrudniony w warunkach szczególnych.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, na podstawie którego ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony M. D. w okresie od dnia 6 sierpnia 1970 r. do 21 listopada 1974 r. był zatrudniony w (...) Zakładach (...) w Ś. (następnie - (...) Przedsiębiorstwie (...) w B. Zakładzie Produkcyjnym (...)). Ubezpieczony pracował jako zatacznik tj. wkładał cegły do pieca, wytacznik - wyciągał a następnie wywoził wypalone cegły z pieca ceramicznego oraz jako popielarz – wywoził gorący popiół na taczce z pieca na hałdę. Praca wykonywana była w ruchu ciągłym. W okresie zimowym, przez okres około miesiąca piec był remontowany przez pracowników, w tym przez ubezpieczonego. W w/ w przedsiębiorstwie ubezpieczony był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W okresie od dnia 28 października 1972 r. do 18 października 1974 r. ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po zwolnieniu ze służby, ponownie podjął zatrudnienie w Zakładzie Produkcyjnym (...) w dniu 25 października 1974r.

W okresie od dnia 27 listopada 1974 roku do 6 kwietnia 2010 r., ubezpieczony zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ś., na stanowisku kierowcy, przy czym od 01.01.1979 r. (sezonowo) do 31.03.1993 r. stale i pełnym wymiarze czasu wykonywał prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

- dowody: świadectwa pracy (akta rentowe) zeznania powoda (k. 45-46 i 60-61 akt), zeznania świadków: K. Ż. (k. 47 akt), R. D. (k. 47-48 akt), W. J. (k. 48-49 akt), M. G. (k.49 akt), dokumenty w aktach osobowych ubezpieczonego nadesłanych przez Archiwum (...)w W. Archiwum (...)w M. oraz przez Przedsiębiorstwo (...) Spółkę z o. o. w Ś..

Sąd uznał zeznania świadków oraz powoda za wiarygodne albowiem są one wewnętrznie spójne, konsekwentne i znajdują potwierdzenie w zebranych w sprawie dokumentach, które również zyskały walor wiarygodnych dowodów.

Sąd rozważył, co następuje:

Sąd dokonał oceny omówionego wyżej stanu faktycznego w kontekście przepisów art. 184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 j.t.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43.).

Zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego (art. 184 ust. 2).

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt. 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w cytowanym wyżej przepisie, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei przepisy rozporządzenia wykonawczego z dnia 7 lutego 1983 r., które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.), mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z w/w artykułami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organem rentowym.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwala na dokonanie ustalenia, zgodnie z którym ubezpieczony w okresie czasu od 6 sierpnia 1970 r. do 21 listopada 1974 r. (4 lata 3 miesiące i 17 dni) wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu cytowanego przepisu art. 32 ust. 1, ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wykonywane przez niego prace należą do prac o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości i wymienione są w wykazie „A” w dziale V poz. 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43) – prace przy produkcji materiałów ogniotrwałych i wyrobów ceramicznych. Praca ubezpieczonego wykonywana na stanowiskach : zatacznik cegły do pieca, wytacznik, popielarz czy

odbieracz zakwalifikowana została także do pracy w szczególnych warunkach w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1. 08. 1983r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy podległych Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach - dział V (w budownictwie) , poz. 11 punkt 7)botnik w przemyśle materiałów budowlanych wykonujący stale prace pomocnicze lub inne przy produkcji wyrobów ceramicznych lub materiałów ogniotrwałych.

Zważyć należy, iż Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16 października 2013 r. o sygn. akt II UZP 6/13 (OSNP 2014/3/42, LEX nr 1385939, Biul. SN 2013/10/24, M.P.Pr. 2014/2/94-101) uznał, iż czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Sąd Okręgowy w pełni podziela zaprezentowany w przedmiotowej uchwale pogląd Sądu Najwyższego, wskazując przy tym, iż ubezpieczony zakończył odbywanie zasadniczej służby wojskowej w dniu 18 października 1974 roku i w 30 dniowym wymaganym terminie powrócił do pracy na poprzednio zajmowanym stanowisku (pismo angażujące go do pracy na stanowisku wytacznika z dnia 25 października 1974r. – w aktach osobowych). Przepis art. 108 ust.1 wówczas obowiązującej ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1967 roku nr 44, poz. 220 z późn. zm.) także przewidywał, iż czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie na tym samym stanowisku, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby (art. 108 ust.1 w brzmieniu ustalonym art. X pkt. 2 lit. c ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku – Przepisy wprowadzające Kodeks Pracy - Dz. U. z 1974 roku Nr 24, poz. 142). Z uwagi na powyższe uznać należy, iż w/w okres odbywania zasadniczej służby wojskowej przez ubezpieczonego, wlicza się do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Odwołujący spełnia zatem wszystkie warunki konieczne do przyznania emerytury, określone w cytowanych wyżej przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w tym legitymuje się ponad 15-letnim okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Mimo, iż uwzględnienie w/w okresu pracy powoduje spełnienie ustawowej przesłanki odnoszącej się do wymaganego stażu zatrudnienia w warunkach szczególnych, stwierdzić należy, iż ubezpieczony wykonywał również prace wymienione w wykazie „A” w dziale VIII poz. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43), tj. prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Ubezpieczony w dniu(...)r. ukończył sześćdziesiąty rok życia, stąd mimo, iż wniosek o przyznanie świadczenia wpłynął do organu rentowego w dniu 5 września 2013 r., prawo do emerytury przyznano począwszy od (...)r.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury.

W punkcie II wyroku Sąd Okręgowy zgodnie z przepisem art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zdaniem Sądu Okręgowego w okolicznościach przedmiotowej sprawy brak było podstaw do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego, pomimo uwzględnienia odwołania ubezpieczonego. Ubezpieczony za sporny okres zatrudnienia nie przedłożył świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Mając na uwadze sformalizowany

przebieg postępowania przed organem rentowym, jak również występujące ograniczenia dowodowe, do przyznania ubezpieczonemu prawa do żadanego świadczenia konieczne było przeprowadzenie postępowania dowodowego na okoliczność świadczenia przez odwołującego zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Na oryginale właściwy podpis.